

Tarnowskie Góry dnia 26 stycznia 2024 roku

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

przeprowadzonej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie.

WPROWADZENIE:

Kontrolą objęto czasokres: **od 21 grudnia 2022r. do 20 grudnia 2023r. (stan na 20 grudnia 2023r.)**

Termin przeprowadzonej kontroli: 22 stycznia 2024 roku.

Kontrolę przeprowadziła Sędzia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach Aleksandra Mazik - z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach.

Podstawa prawna kontroli: art. 143 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U z 2022 roku poz. 1700)

I. CZĘŚĆ PIERWSZA:

Przed rozpoczęciem kontroli Sędzia zawiadomiła Dyrektora placówki o przystąpieniu do czynności kontrolnych i zakresie kontroli. Przeprowadzając kontrolę sędzia rodzinny przebywała na terenie nadzorowanej placówki, przejrzała dokumentację wychowanków, przeprowadziła z Dyrektorem MOW rozmowę, otrzymała niezbędne wyjaśnienia., przeprowadziła rozmowy z wychowankami (bez obecności Dyrektora i wychowawcy). W trakcie rozmowy z Dyrektorem omówiono problemy, z jakimi najczęściej boryka się placówka, stosowanych metod wychowawczych.

Wychowanki, w tym przedstawiciele samorządu, nie zgłaszały uwagi skarg, dotyczących nieprawidłowości w placówce, chwaliły kadrę Ośrodka.

1. Ustalenia wstępne:

Imię i nazwisko Dyrektora Ośrodka: Tomasz Stuła

Oznakowanie kontrolowanej placówki - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie ul. Sikorskiego 7a

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie jest całodobową i całoroczną placówką pełniącą funkcje resocjalizacyjno – wychowawcze, terapeutyczne i edukacyjne, przeznaczoną dla 65 (ilość miejsc) dziewcząt w wieku od dziesiątego do osiemnastego roku życia, niedostosowanych społecznie – o różnym stopniu demoralizacji.

Ośrodek prowadzony jest przez Województwo Śląskie Organem nadzoru pedagogicznego jest Śląski Kurator Oświaty delegatura w Bytomiu

Poprzednia kontrola Sądu przeprowadzona była w Ośrodku – w 23 stycznia 2023r.

Ocena końcowa ostatniej kontroli – placówka zapewnia wychowankom bardzo dobrą opiekę wychowanie i resocjalizację - nie wydano zaleceń pokontrolnych

W okresie objętym kontrolą były przeprowadzone cztery kontrole innych uprawnionych organów (bez zaleceń pokontrolnych) - kontrole przeprowadziły:

- Kuratorium Oświaty w Katowicach, Delegatura w Bytomiu; kontrola doraźna dotycząca zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu, oraz realizacji działań wychowawczych, opiekuńczych i dydaktycznych (dwukrotnie)
- Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna Bytom; kontrola przestrzegania przepisów dotyczących higienicznych warunków wyżywienia i pobytu podopiecznych
- Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna Bytom; kontrola przestrzegania przepisów dotyczących higienicznych warunków wyżywienia i pobytu podopiecznych ,
- Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna Bytom; kontrola jakości realizowania programów profilaktycznych.

Stan zatrudnienia w placówce na dzień 20 grudnia 2023 roku:
(rozbicie na etaty internat/szkoła).

Liczba zatrudnionych łącznie: 50 osób

Szkoła:

- pracownicy pedagogiczni 14 osób
- obsługa 2 osoby

Internat:

- pracownicy pedagogiczni: 22 osoby
- administracja 6 osób
- obsługa 6 osób

2. Zakres kontroli:

- 1) prawidłowość wykonywania orzeczenia
- 2) legalność umieszczenia i pobytu nieletnich w placówce oraz zwalniania ich z placówki;
- 3) przestrzeganie praw nieletnich,
- 4) zgodność udzielania nagród i kar oraz stosowania środków dyscyplinarnych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 5) prawidłowość dokumentacji dotyczącej nieletniego;
- 6) przestrzegania ustalonego porządku wewnętrznego,

- 7) prawidłowość postępowania w przypadku ujawnienia podejrzenia popełnienia czynu zabronionego oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa ośrodka;
- 8) umieszczanie nieletnich w izbach adaptacyjnych
- 9) użycie wobec nieletnich środków przymusu bezpośredniego;
- 10) zapewnienie nieletniemu warunków bytowych i sanitarnych, opieki zdrowotnej oraz możliwości udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych i rekreacyjnych oraz rozwijania jego aktywności społecznej;
- 11) udzielanie nieletnim opuszczającym ośrodki odpowiedniej pomocy określonej odrębnymi przepisami;
- 12) prawidłowość i terminowość załatwiania próśb, skarg i wniosków nieletnich.

II SZCZEGÓŁOWY ZAKRES KONTROLI:

1-2. Prawidłowość wykonywania orzeczenia i legalność umieszczenia i pobytu nieletnich w placówce oraz zwalniania ich z placówki

W kontrolowanym okresie w MOW w Radzionkowie umieszczano wychowanki na podstawie skierowań wydanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego, zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz. U. Nr 296 z 2011r. poz.1755) oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 11 sierpnia 2021r. (Dz.U z 2021 poz.1502) zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Natomiast od dnia 20.04.2023r. wychowankowie w MOW umieszczani są na podstawie skierowania wydanego przez Komisję do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego oraz trybu kierowania, przenoszenia i zwalniania nieletnich z młodzieżowych ośrodków wychowawczych (Dz.U. 2023, poz. 139).

Stan wychowanek, szacowany na dzień 20 grudnia 2023r. wynosi uwzględniając wychowanki kierowane do Placówki - 64

Aktualna liczba skierowań do MOW w Radzionkowie wynosi 7

Obecnych jest 4 wychowanki.

Z uwagi na urlopowanie do domu rodzinnego (święta) nieobecnych jest 50 wychowanek.

Urlopowane z powodu kontynuowania nauki w miejscu zamieszkania 1 wychowanka

Przebywające na ucieczce 2

Z uwagi na niepowrót po udzielonym urlopowaniu nieobecny jest: 0 wychowanka.

Z uwagi na umieszczeniu w Schronisku dla Nieletnich nieobecnych jest : 0 wychowanek.

Liczba grup wychowawczych: 5 docelowo w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym przebywać może 65 wychowanek.

W okresie od 21 grudnia 2022 roku do 20 grudnia 2023 roku przyjęto 73 nowe wychowanki. Z ewidencji skreślono lub zwolniono z placówki: 74 osoby. Jest to powodowane:

- zmianą postanowienia sądu,
- pełnoletniość/ukończenie etapu edukacyjnego,
- niedoprowadzenie,
- nieusprawiedliwiona nieobecność powyżej 4 tygodni (niedoprowadzenie, niepowrót),

W kontrolowanym okresie w MOW wszystkie nieletnie przebywały zgodnie z orzeczeniami sądów orzekającymi umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym:

- 0 spraw wychowanek mają sygnaturę akt Nw,
- 0 spraw wychowanek mają sygnaturę akt Now,
- 0 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Npw,
- 64 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Nkd,
- 0 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Nmo.

3. Przestrzeganie praw nieletnich

Bezpośrednio po przybyciu nieletniej do ośrodka dyrektor ośrodka, w obecności wychowawcy lub innego pracownika ośrodka, przeprowadza z nieletnią rozmowę, podczas której zapoznaje nieletnią z jej prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku.

Zapoznanie się z prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku nieletnia potwierdza własnoręcznym podpisem. W razie odmowy złożenia podpisu przez nieletniej dyrektor ośrodka w dokumentacji nieletniego czyni adnotację o odmowie potwierdzenia przez nieletniej zapoznania się z jego prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku.

O przyjęciu nieletniej do ośrodka dyrektor ośrodka powiadamia właściwe organy obowiązane do kontroli spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

W przypadku niedoprowadzenia nieletniej do Ośrodka w ciągu miesiąca od dnia wskazania tego Ośrodka, Dyrektor Ośrodka powiadamia o tym Komisję do Spraw Kierowania Nieletnich do MOW, a ponadto - sąd rodzinny. Niezwłocznie po powiadomieniu o przypadku

niedoprowadzenia nieletniej do Ośrodka, Dyrektor przesyła do Ministerstwa Sprawiedliwości- Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich - Komisji do Spraw Kierowania Nieletnich w Warszawie, za pośrednictwem poczty, dokumentację nieletniej.

4. Zgodność udzielania przywilejów, nagród i stosowania kar z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Zasady przyznawania nagród, przywilejów i ponoszenia konsekwencji zachowań zawarte w Statucie placówki oraz Regulaminie Wychowanek są zgodne z obowiązującymi przepisami, co wykazała kontrola Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji działającego z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, przeprowadzona we wrześniu 2015 roku. Regulamin Wychowanek został zaktualizowany przez Samorząd Wychowanek i Radę Pedagogiczną w 2020 roku. W roku 2021 wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Katowicach delegatura w Bytomiu przeprowadzili doraźną kontrolę, której elementem było sprawdzenie zgodności zapisów w statucie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi przestrzegania praw wychowanek. Nie stwierdzono uchybień.

W roku 2023 pracownicy pedagogiczni wraz z wychowankami podjęli się zmian w Regulaminie Wychowanek. Obecnie nowe zasady regulaminowe są w okresie pilotażu. Jeżeli nowe zasady sprawdzą się i uzyskają akceptację Samorządu Wychowanek wejdą w życie od 01.09.2024.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich w placówce istnieje możliwość badania podopiecznych na obecność w organizmie alkoholu i substancji

Nagrody i przywileje przyznawane są zgodnie z następującymi zasadami:

- Za wzorową, wyróżniającą się, aktywną i godną naśladowania postawę wychowanek może otrzymać: pochwałę ustną na apelu szkolnym lub na forum społeczności, a także pochwałę z wpisem do akt. Pochwały może udzielić wychowawca klasy lub grupy, kierownik ds. opieki i wychowania, wicedyrektor ds. dydaktycznych oraz dyrektor ośrodka. Nagrodą może być również listowne powiadomienie rodziców / opiekunów oraz Sądu Rodzinnego o wyróżniającym się zachowaniu wychowanki, a także wyróżnienie indywidualne lub grupowe w postaci dyplomu, dodatkowego udziału w atrakcyjnych imprezach kulturalnych, oświatowych i sportowych.
- Grupy wychowawcze lub zespół wychowanek wyróżniających się w nauce i zachowaniu nagradzane są wyjazdem, wycieczką lub obozem.
- Nagrody rzeczowe, indywidualne lub zbiorowe przewidziane są za zajęcie czołowych miejsc w konkursach, aktywne uczestnictwo w imprezach sportowych i artystycznych, dla wychowanek wyróżniających się w nauce szkolnej, wykonujących dodatkowe prace

społeczne na rzecz ośrodka, efektywnie uczestniczących w programie leczenia uzależnień, nie palących papierosów oraz wychowanek osiągających szczególne efekty w procesie resocjalizacji.

- W ramach nagrody za szczególnie wyróżniającą się postawę wychowanka może otrzymać: stałą, semestralną przepustkę oraz zgodę, potwierdzoną przez Sąd Rodzinny na wcześniejszy wyjazd do domu w ramach przepustki. Ponadto bardzo dobra opinia o wychowance oraz pozytywne efekty oddziaływań resocjalizacyjnych mogą skutkować wystąpieniem dyrektora ośrodka do właściwego sądu z wnioskiem o zmianę stosowanego środka wychowawczego na łagodniejszy lub o jego uchylenie.

- Po spełnieniu warunków określonych w regulaminie grupy samodzielnej wychowanka po ukończeniu 16 lub 17 roku życia może zostać członkiem grupy usamodzielniającej. Pobyt w tej grupie jest nagrodą za prawidłowe funkcjonowanie oraz polem do doskonalenia przez wychowankę umiejętności prospołecznych. Zasady naboru i funkcjonowania grupy usamodzielniającej reguluje regulamin naboru i pobytu w Grupie Usamodzielniającej.

Wychowanka łamiąca normy i zasady przyjęte i akceptowane przez społeczność placówki ponosi konsekwencje zgodnie z Regulaminem wychowanek.

- Zespół Wychowawczy i Kierownictwo Ośrodka oceniając zachowania wychowanki bierze pod uwagę jej deficyty i indywidualne możliwości.

- Wychowanka może ponieść następujące konsekwencje: upomnienie ustne lub pisemna nagana wychowawcy klasy lub grupy, wicedyrektora ds. wychowania i opieki, wicedyrektora ds. dydaktycznych, dyrektora ośrodka, nagana ustna na apelu szkolnym lub wobec całej Społeczności Ośrodka przez przedstawiciela kadry kierowniczej placówki, obniżenie oceny z zachowania, pozbawienie możliwości pełnienia przez wychowankę powierzonych jej funkcji, przeniesienie do innej grupy wychowawczej, utrata lub ograniczenie, czasowo lub na stałe, posiadanych przywilejów np. prawa do udziału w zajęciach pozalekcyjnych odbywających się poza placówką, możliwości wyjazdu na przepustkę, korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń łączących z Internetem, i atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.

Wychowance naruszającej lub łamiącej regulamin można ograniczyć lub okresowo pozbawić czasu wolnego, z przeznaczeniem go na zajęcia społecznie użyteczne, ograniczyć lub pozbawić prawa do udziału w imprezach na terenie ośrodka i poza nim, prawa do wyjść poza teren ośrodka oraz do prac zarobkowych poza terenem ośrodka.

Ponadto ciągłe, stałe i rażące naruszanie zasad życia społecznego, oraz brak efektów oddziaływań resocjalizacyjnych mogą skutkować wystąpieniem dyrektora ośrodka do właściwego sądu z informacją o nagannym zachowaniu wychowanki lub prośbą o ponowne

rozpatrzenie zastosowanego wobec wychowanki środka wychowawczego. Wychowanka spożywająca alkohol lub inne środki odurzające a także oddalająca się, uciekająca lub nie powracająca do ośrodka ponosi następujące konsekwencje: zakaz korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń łączących z Internetem oraz wstrzymaniem prawa do wyjazdu na przepustkę na okres 1 miesiąca.

Wychowanki dopuszczające się zniszczeń mienia placówki lub innych osób zobowiązane są do naprawienia wyrządzonej szkody i przeproszenia poszkodowanego oraz zapłacenia za dokonane szkody.

Wyżej wymienione zasady są skonstruowane w jasny i przejrzysty dla wychowanek sposób. W ich opracowaniu brały aktywny udział przedstawicielki Rady Samorządu Wychowanek, które regularnie pracują nad nowelizacją regulaminu wychowanek, w zależności od potrzeb. Każda wychowanka informowana jest o konsekwencjach jakie poniesie oraz o czasie ich trwania. Ma ona również możliwość przedstawienia wyjaśnień i argumentów na swoją obronę.

Wychowanka ma prawo odwołać się od podjętych wobec niej decyzji do dyrektora ośrodka, organu prowadzącego placówkę, do organu sprawującego nadzór pedagogiczny lub Sędziego Sądu rodzinnego sprawującego nadzór nad placówką.

5. Prawidłowość dokumentacji dotyczącej nieletnich.

Akta osobowe wychowanki zawierają wymaganą dokumentację:

- 1) orzeczenie sądu rodzinnego o umieszczeniu nieletniego w ośrodku;
- 2) kopię wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego;
- 3) kopię opinii rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego, OZSS, innej specjalistycznej placówki, biegłego lub biegłych;
- 4) odpis aktu urodzenia nieletniej;
- 5) posiadane informacje o stanie zdrowia nieletniej;
- 6) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, jeżeli zostało wydane.

W okresie pobytu nieletniej w ośrodku dyrektor ośrodka uzupełniania dokumentację nieletniego o dokumenty w zakresie określonym przepisami, a ponadto o dokumenty zawierające informacje o efektach działań resocjalizacyjnych lub terapeutycznych zastosowanych wobec nieletniego oraz zaobserwowanych zmianach postawy nieletniej.

Po przybyciu do placówki w teczce gromadzi się wszystkie pisma dotyczące wychowanki: urzędowe i związane z dokumentacją wewnętrzną, np. okresowe opinie sporządzane na potrzeby sądu, pisma do rodziców, wnioski o kary lub nagrody, rejestr udzielanych

przepustek, ucieczek i niepowrotów, korespondencję z sądami i instytucjami, dokumenty zdrowotne oraz Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne.

6. Przestrzeganie ustalonego porządku wewnętrznego.

W Ośrodku prowadzone są działania skoncentrowane wzmocnieniu potencjałów i eliminacji deficytów podopiecznych:

Celem pracy z młodzieżą w Ośrodku jest:

- a) resocjalizacja i przywrócenie społeczeństwu młodego człowieka, który nie popada jeszcze w drastyczny w konflikt z prawem,
- b) reedukacja i wyrównywanie poziomu edukacyjnego młodzieży zaniedbanej wychowawczo i mającej trudności w nauce,
- c) wykształcenie zawodowe młodzieży aktywnej na rynku pracy,
- d) przygotowanie do samodzielności i pełnienia różnych ról w życiu rodzinnym i społecznym.

Działania edukacyjne

Nauczanie odbywa się w:

Szkole Podstawowej — kl. VII i VIII (dwa oddziały),

klasy uzawodowione, przygotowująca do pracy w zawodzie krawiec,

Szkole Branżowej I Stopnia kl. I i klasa II

W sumie w szkołach funkcjonuje pięć oddziałów klasowych.

Szkoła realizuje podstawę programową, a organem kontrolującym jest Kuratorium Oświaty w Katowicach, delegatura w Bytomiu. Nauka w Ośrodku odbywa się w dwóch

typach szkół: Szkole Podstawowej uzawodowionej, dwuletniej Branżowej Szkole I Stopnia. Mając na uwadze zaległości edukacyjne dziewcząt uczęszczających do szkoły podstawowej, wdrożono w tej szkole przygotowanie do pracy w zawodzie krawiec. Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształci w zawodzie kucharz — zgodnie z nową klasyfikacją zawodów.

Kształcenie ogólne prowadzone jest na poziomie szkół publicznych z zastosowaniem metod reedukacji i ortodydaktyki uwarunkowanych zaburzeniami osobowościowymi i poziomem intelektualnym, przy jednoczesnym uwzględnieniu metod resocjalizacji. Indywidualny tok nauki stwarza możliwość wyrównywania opóźnień edukacyjnych i uzupełnienia braków programowych. Do szkół w Ośrodku przyjmowane są także dziewczęta ze środowiska, sprawiające kłopoty wychowawcze, mające trudności adaptacyjne i problemy z nauką w szkole masowej, są to najczęściej były wychowanki, które chcą dokończyć naukę na etapie

ponadgimnazjalnym. (w bieżącym roku szkolnym do szkoły podstawowej uczęszcza jedna wychowanka ze środowiska))

W Ośrodku prowadzone są działania skoncentrowane na wychowankach:

Zgodnie z ustawą Prawo Oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 900) w Placówce funkcjonuje szeroko zakrojony Program Wychowawczo Profilaktyczny, który wspiera codzienną pracę resocjalizacyjną i wychowawczą i ma na celu wspomaganie wychowanek w rozwoju, ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących.

W roku 2022/2023 i 2023/2024 wszystkie wychowanki objęte były działaniami wychowawczymi i profilaktycznymi wg następującego klucza:

Profilaktyka uniwersalna — skierowana do wszystkich wychowanek niezależnie od posiadanych dysfunkcji i zaburzeń zachowań. W jej ramach prowadzone są zajęcia związane z samodzielnym prowadzeniem gospodarstwa domowego, zajęcia kół zainteresowań, organizacja czasu wolnego, w tym wyjazdy do kina, teatru, ośrodków sportowych, na wycieczki i obozy letnie, udział w imprezach i konkursach ośrodkowych oraz w środowisku lokalnym, podejmowanie przez wychowanki wolontariatu, pracy zarobkowej, współpraca z Kościołem, itp.

Profilaktyka selektywna — wychowanki brały udział w specjalistycznych zajęciach ukierunkowanych na posiadane deficyty lub prezentowane zachowania ryzykowne:

- Zajęcia z doradcą zawodowym.
- „Profilaktyka HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową”
- „Zawsze możesz wybrać” — profilaktyka uzależnień
- „Mój przyjaciel gniew „- kontrola emocji
- Trening interpersonalny
- „Dorosłość- odpowiedzialność i zagrożenia”

Profilaktyka wskazująca - interwencje i terapie wobec wychowanek sprawiających szczególne problemy wychowawcze i wymagające specjalistycznej opieki. W tym zakresie podejmowana była współpraca z Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrze, Centrum Zdrowia Psychicznego w Tarnowskich Górach, Centrum Zdrowia Psychicznego „Feniks” w Sosnowcu i Katowicach, psychoterapeutami z NZOZ w Bytomiu Szombierkach oraz specjalistami zatrudnionymi na Oddziale Psychiatrii w Centrum Pediatrii w Sosnowcu.

Wszystkie wychowanki przebywające w Ośrodku w kontrolowanym okresie objęte były indywidualną pracą resocjalizacyjną, wychowawczą i edukacyjną, której cele, metody oraz efekty zawarte są w Indywidualnych Programach Terapeutyczno - Edukacyjnych zgodnie z

Rozporządzeniem MEN z dnia 9 sierpnia 2017 (tj. Dz.U 2020r. poz.1309) w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach. Działania wychowawcze, edukacyjne i resocjalizacyjne Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie dostosowane są do specyfiki dysfunkcji wychowanek. Mają na celu niwelowanie zaległości edukacyjnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań, kształtowanie nowych pozytywnych doświadczeń oraz wskazywanie nowych, konstruktywnych form spędzania czasu wolnego wpływających na resocjalizację wychowanek oraz przygotowanie do pełnienia ról społecznych. Cele te realizowane są poprzez zajęcia w kołach przedmiotowych oraz kołach zainteresowań: bibliotecznym, sportowym, teatralnym, muzyczno–tanecznym, oraz w pracach Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. W ramach zajęć pozalekcyjnych wychowanki biorą udział w imprezach ośrodkowych oraz w środowisku lokalnym: konkursach grupowych, biegach na orientację, integracyjnym turnieju piłki nożnej dla dziewcząt, projektach edukacyjnych, zawodach sportowych, kursie ewangelizacyjnym Alpha, projektach edukacyjnych i wychowawczych. Ważnym czynnikiem wzmacniającym potencjały podopiecznych jest wolontariat, który ma formę zaplanowanych i usystematyzowanych działań. Wszystkie chętne wychowanki mogą pożytkować swoją aktywność na działania wolontariackie, które mają dwojaki charakter: akcyjny - obsługa imprez, organizacja zajęć integracyjnych w zespole szkół specjalnych, domach pomocy społecznej, pomoc dla Ukrainy poprzez wsparcie działań punktów Pomocy dla Ukrainy: Lokal w Bytomiu, OSP Zbrośławice, Wieszowa, szycie toreb, plecaków szkolnych i pościeli. Przekazywanie darów. stały – współpraca ze Schroniskiem dla zwierząt w Zabrze, Stowarzyszeniem Inicjatyw Samorządowych z Radzionkowa, polegająca na pomocy osobom starszym i samotnym w codziennych czynnościach samoobsługowych, wspólnym spędzaniu czasu, aktywizowaniu; stała współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Bytomiu, ze Świetlicą Socjoterapeutyczną Promyczek w Radzionkowie, stadnina koni w Zbrośławicach. Taka forma uspołeczniania podopiecznych przynosi spektakularne efekty, gdyż odbywa się w warunkach środowiska otwartego i napędzana jest aktywnością własną dziewcząt. Wychowanki redagują i współtworzą Ośrodkową gazetkę „Sikoreczki”, dostępną w formie papierowej i elektronicznej na stronie www.mow.radzionkow.pl Od września 2023 roku wychowanki są objęte na terenie placówki opieką logopedyczną obejmującą diagnozę oraz pracę korekcyjną. W roku 2023 kontynuowany był program Erasmus+ „We need each other”. Kraje

partnerskie to Włochy, Portugalia i Rumunia. MOW w Radzionkowie był europejskim koordynatorem projektu. W roku 2023 wychowanki odwiedziły partnerów w Rumunii i Włoszech.

W roku 2023 placówce przyznano akredytację na lata 2023-2027 w programie Erasmus+ - mobilność uczniów i kadry pedagogicznej. Zakłada ona cykliczne trwające cztery lata wyjazdy studyjne do wybranych placówek partnerskich w Europie.

Uczennice współorganizują i koordynują następujące cykliczne imprezy:

- Regionalny turniej piłki siatkowej szkół środowiskowych z Radzionkowa i okolicznych miast.
- Działania wolontariackie na rzecz Schroniska dla zwierząt w Zabrzu „Psitulmnie” Domu Pomocy Społecznej w Bytomiu, ze Świetlicy Socjoterapeutycznej Promyczek w Radzionkowie, Stadniny koni w Zbrośławicach.
- Zjazd Rodziców.
- Kiermasz Bożonarodzeniowy.
- Między ośrodkowy konkurs wiedzy szkolnej „Omnibus”.
- Konkursy przedmiotowe organizowane na terenie szkoły: konkurs „Najlepsza manualnie”, „Mistrz gastronomii”.
- Spotkanie opłatkowe dla pracowników i emerytów.
- Wigilie grupowe.
- Pomoc w inauguracji działalności Edukacyjnego Parku Pszczelego służącego społeczności lokalnej.

7. Prawidłowość postępowania w przypadku ujawnienia podejrzenia popełnienia czynu zabronionego oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa ośrodka.

W przypadku ujawnienia popełnienia przestępstwa oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa placówki zawiadamiane są każdorazowo: Policja lub Prokuratura, właściwy dla nieletniego sąd, sąd sprawujący nadzór nad placówką. Podejmowane są też adekwatne i natychmiastowe działania celem usunięcia występującego zagrożenia (np. odizolowanie sprawcy i ofiary), działania celem przywrócenia dyscypliny i porządku.

W 2023 roku na terenie Ośrodka nie odnotowano zdarzeń noszących znamiona przestępstwa. Dwie wychowanki, które zgłaszały myśli suicydalne oraz przejawiały zachowania autodestrukcyjne i destrukcyjne zostały hospitalizowane na oddziale psychiatrycznym szpitali w Sosnowcu i Lublińca.

Placówka posiada opracowane procedury postępowania w przypadku zaistnienia zdarzeń nadzwyczajnych, w tym spożywania lub posiadania narkotyków, zgodne z obowiązującymi przepisami.

W przypadku ujawnienia popełnienia przestępstwa oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa placówki zawiadamiane są każdorazowo: Policja lub Prokuratura, właściwy dla nieletniego sąd, sąd sprawujący nadzór nad placówką. Podejmowane są też adekwatne i natychmiastowe działania celem usunięcia występującego zagrożenia (np. odizolowanie sprawcy i ofiary), działania celem przywrócenia dyscypliny i porządku, przekierowanie do innej placówki ze względów wychowawczych

8. Umieszczanie nieletnich w izbach adaptacyjnych

W placówce nie utworzono sali adaptacyjnej dla wychowanek.

9. Użycie wobec nieletnich środków przymusu bezpośredniego;

Zgodnie z ustawą o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich w placówce istnieje możliwość badania podopiecznych na obecność w organizmie alkoholu i substancji psychoaktywnych.

W placówce w kontrolowanym okresie nie były stosowane środki przymusu bezpośredniego wobec wychowanek.

10. Zapewnienie nieletnim warunków bytowych i sanitarnych, opieki zdrowotnej oraz możliwości udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych i rekreacyjnych oraz rozwijania jego aktywności społecznej.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie położony jest w powiecie tarnogórskim, w województwie śląskim. Ośrodek spełnia wysokie wymagania socjalno- bytowe. Placówka mieści się w Radzionkowie przy ul. Sikorskiego 7a na terenie byłej jednostki wojskowej i zajmuje obszar około 2,5 ha. Majątek Ośrodka stanowią 4 budynki i boiska sportowe. Ministerstwem właściwym dla Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych jest Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W dwóch budynkach mieści się internat, w trzecim budynku mieści się szkoła natomiast w czwartym budynku mieści się pralnia oraz grupa usamodzielniająca.

Praca opiekuńczo- wychowawcza i resocjalizacyjna zorganizowana jest w dwóch budynkach internatu, w maksymalnie 12 osobowych grupach „rodzinnych”, oraz w grupie samodzielnej gdzie docelowo może przebywać do 7 wychowanek

W każdej grupie znajduje się kuchnia wyposażona w odpowiedni sprzęt , gdzie wychowanki przygotowują samodzielnie wszystkie posiłki. Wspólnie z wychowawcami planują jadłospis, robią zakupy i przyrządzają posiłki dla całej grupy. Ta umiejętność jest przydatna, gdy

wychowanka po opuszczeniu placówki rozpoczyna samodzielne życie lub ma możliwość zamieszkania w tzw. mieszkaniu chronionym.

Dziewczęta w ten sposób uczą się samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania finansami przeznaczonymi na cały miesiąc.

W każdej grupie jest oprócz kuchni jadalnia, świetlica wyposażona w telewizor, gry, książki. Na terenie grupy znajduje się pełny węzeł sanitarny (prysznic, wc), miejsce do prania z pralką automatyczną przeznaczoną do prania rzeczy osobistych. Pokoje wychowanek są dobrze umeblowane, zapewniające miejsce do odpoczynku i nauki. W grupach dziewczęta zamieszkują w pokojach 2 i 3 osobowych. Utrzymanie w czystości wszystkich pomieszczeń internatu jest obowiązkiem wychowanek.

Wychowanki posiadają bardzo dobre warunki do wypoczynku i nauki oraz samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego. Grupy wyposażone są w nowoczesny sprzęt RTV i AGD jak również mają pełny dostęp do zasobów biblioteki i Internetu.

Pomieszczenia grup urządzone są w funkcjonalny i estetyczny sposób, wyposażone w nowe sprzęty. Wychowanki posiadają dostęp do sali gimnastycznej, siłowni, sali bilardowej, sali muzycznej i teatralnej jak również do wielofunkcyjnego boiska sportowego.

W grupie usamodzielniającej mieszkają obecnie cztery wychowanki. Wychowanki grupy usamodzielniającej w ramach realizacji założeń tej grupy podejmują pracę w ramach wolontariatu lub pracę zarobkową, która nie koliduje z nauką. Ta forma usamodzielnienia pozwala wychowankom funkcjonować w środowisku zbliżonym do naturalnego i powinno spowodować, iż nabędą umiejętności przydatne w dorosłym, samodzielnym życiu.

Wszystkie wychowanki objęte są podstawową opieką medyczną, a jeśli sytuacja tego wymaga korzystają z pomocy specjalistów. Prowadzona jest również akcja systematycznej, cotygodniowej opieki stomatologicznej.

Czas wolny jest zagospodarowywany w atrakcyjny sposób. W roku 2023 zorganizowano następujące formy zajęć kulturalno – oświatowych i rekreacyjnych:

- realizacja projektu „Więc chodź rozśpiewaj mój świat”, który pozwala na rozśpiewanie wychowanek, przełamywanie ich ograniczeń i miłe spędzanie czasu całej społeczności, który przyjął obecnie formę „ Muzycznej bitwy na głosy”
- realizacja projektu „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj”. Celem projektu była nauka właściwego i kreatywnego wykorzystania żywności, unikania marnowania pożywienia.
- działanie Młodzieżowego Miniprzedsiębiorstwa „ Gryfno Manufaktura”.
- rozwijanie indywidualnych zainteresowań w zorganizowanych 5 kołach

zainteresowań.

- realizacja projektu „Warsztaty smaku” we współpracy z ING Bankiem Śląskim w Katowicach. Cel projektu to smaczne i zdrowe gotowanie.
- udział wychowanek w Turnieju Piłki Siatkowej w Warszawie .
- wyjazdy grup, klas do kina, teatru, na koncerty.
- dwu –trzydniowe wycieczki integracyjne wszystkich grup.
- praca w projekcie Krzycz siostry krzycz.
- udział wychowanek w ośrodkowym turnieju piłki siatkowej.
- I Środowiskowy Turniej Ligii Minisiatkówki.
- realizacja autorskiego projektu rozwoju czytelnictwa „ W poszukiwaniu straconych wartości.”

Placówka od wielu lat współpracuje z NZOZ Avimed Bytom Pl. Żeromskiego 1, gdzie lekarka prowadząca bardzo sprawnie i fachowo udzielała porad i kierowała na testy osoby objawowe. Wychowanki korzystają ze stałej opieki stomatologicznej zgodnie z podpisaną umową z gabinetem stomatologicznym w Bytomiu.

W roku 2023 wyremontowane zostały siłami i środkami własnymi niektóre pomieszczenia mieszkalne i wspólne [przestrzenie grupy - pokoje wychowawców oraz sala gimnastyczna.

11. Udzielanie nieletnim opuszczającym placówkę odpowiedniej pomocy określonej odrębnymi przepisami.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, jeżeli rodzice lub opiekun nie mogą zapewnić nieletniemu zwalnianemu z młodzieżowego ośrodka wychowawczego niezbędnych warunków wychowawczych i bytowych - udziela się nieletniemu pomocy.

Nieletnia opuszczająca ośrodek zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie;
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia;
- 5) na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.

Warunkiem uzyskania pomocy, jest zobowiązanie się wychowanki do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osobę usamodzielnianą wspiera opiekun usamodzielnienia, którym może być pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, wychowawca, psycholog lub pracownik socjalny domu pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich, zakładu poprawczego, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, albo inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą.

W ramach przygotowania wychowanek do podjęcia obowiązków zawodowych i rodzinnych po opuszczeniu placówki i usamodzielnieniu podejmowane są w ośrodku działania takie jak:

- zapoznanie dziewcząt z przepisami i zasadami przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie,
- pomoc w opracowywaniu indywidualnych programów usamodzielnienia,
- pomoc w wypełnianiu dokumentów urzędowych, pisaniu próśb o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, rzeczową, czy usamodzielnienie
- współpraca z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej bądź powiatowymi centrami pomocy społecznej w celu wdrożenia procedury usamodzielnienia a także zapoznania danej jednostki z sytuacją życiową wychowanek
- pomoc w wypełnianiu wniosków mieszkaniowych, wniosków o dowód osobisty nauka pisania podań o pracę, CV,
- poszerzanie możliwości zawodowych wychowanek, poprzez uczestniczenie w kursie zawodowym organizowanym w ramach projektu „Młodzi na start”,
- wdrażanie wychowanek do samodzielnego funkcjonowania poza Placówką:
- udział wychowanek w działaniach wolontariackich na rzecz osób starszych, mające na celu wyjście do środowiska i przełamywanie własnych ograniczeń,
- organizowanie spotkań z doradcą zawodowym urzędu pracy, młodzieżowego centrum kariery oraz pracownikiem socjalnym powiatowego centrum pomocy rodzinie w celu przygotowania dziewcząt do efektywnego poruszania się na współczesnym rynku pracy. Nie udało się w pełni zrealizować tego zadania ze względu na okres pandemii, który ograniczył możliwość wyjścia do w/w instytucji.

W kontrolowanym okresie zostało usamodzielnionych 18 wychowanek, z czego 5 zostało usamodzielniana w oparciu o placówki opiekuńczo-wychowawcze, a pozostałe wychowanki

zostały usamodzielnione w oparciu o dom rodzinny. Wychowanki po złożeniu we właściwych OPS/ PCPR stosownych dokumentów winny uzyskać pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i pomoc rzeczową, część wychowanek zdecydowana była na podjęcie pracy zarobkowej.

12. Prawdliwość i terminowość załatwiania próśb, skarg i wniosków nieletnich.

Reprezentantem Samorządu Wychowanek jest Rada Samorządu Wychowanek wybierana co roku w demokratycznych wyborach.

W w/w okresie Samorząd Wychowanek realizował następujące zadania:

Przeprowadził 15 spotkań w tym 5 spotkań z Kierownictwem MOW. Przedstawicielki Samorządu zgłaszały również swoje sprawy i propozycje podczas zebrania Rady Pedagogicznej. Zebrania Samorządu Wychowanek każdorazowo były protokołowane.

- W ramach akcji powołano komisję wyborczą, której zadaniem było przygotowanie lokalu wyborczego, listy kandydatów i wyborców, druków kart do głosowania, czuwanie nad poprawnością głosowania.
- Przeprowadzono Ślubowanie Rady nowego Samorządu Wychowanek. Nowo wybranej Radzie przekazano symbol Samorządności Wychowanek. Przewodnicząca, zastępca i sekretarz złożyli uroczyste ślubowanie.
- W październiku ustalono plan pracy SW w porozumieniu i uwzględnieniem propozycji wszystkich wychowanek oraz dokonano kontroli regulaminu Samorządu Wychowanek pod kątem zgodności z ustawą o systemie oświaty.
- Przeprowadzono cykl zajęć na temat higieny osobistej.
- Zorganizowano następujące imprezy: Dzień Nauczyciela, Andrzejki, Walentynki, Dzień Wiosny, Dzień bez plecaka, Zjazd Rodziców, Tydzień na wesoło,
- Zaangażowano się do działania w ramach programu „Smak życia, czyli debata o dopalaczach” w ramach której przeprowadzono lekcje profilaktyczne w każdej klasie oraz akcję z edukatorami z stacji sanitarno – epidemiologicznej w Bytomiu.
- Podczas spotkań z dyrektorem MOW p. Tomaszem Stułą proponowano zmiany w organizacji funkcjonowania w placówce. Wychowanki miały również możliwość zgłaszać swoje wnioski i propozycje na zebraniach rady pedagogicznej. Omawiano również na bieżąco propozycje Samorządu Wychowanek dotyczące zmian w regulaminie Wychowanek.
- Organizowano i współorganizowano imprezy cykliczne: Mikołajki, Noce z filmami, Kiermasz Bożonarodzeniowy, akcję „Tydzień profilaktyki „
- Współpracowano z gazetką „Sikoreczki” systematycznie przekazując relacje z

działań Samorządu oraz zgłaszając do publikacji artykuły dziewcząt.

- Zorganizowano wycieczki dla całej społeczności szkolnej.
- Udział w pracach nad tworzeniem nowego Regulaminu Wychowanek

W trakcie zebrań Samorządu Wychowanek na bieżąco omawiano zakończone działania wzmacniając pozytywne zachowania obserwowane podczas ich realizacji. Poruszano kwestię łamania Regulaminu Wychowanek, poszukiwano sposobów rozwiązania negatywnych zachowań, zwracano uwagę na konstruktywne formy rozwiązywania konfliktów oraz prawidłowe postawy wychowanki. Akcentowano rolę Rady Wychowanek w Samorządzie Wychowanek. Poruszano również sprawy problemowe zgłaszane na bieżąco przez dziewczyny.

Wśród Wychowanek podejmujących działania obserwowano poczucie odpowiedzialności za efekty swojej pracy.

Poza Samorzędem Wychowanek w placówce funkcjonuje Społeczność. Jest to forum, którego członkami są wszystkie wychowanki i pracownicy placówki. Spotkania społeczności odbywają się co trzy tygodnie. W trakcie spotkań omawiane są i załatwiane wszystkie istotne dla nas sprawy w formule społeczności korekcyjnej, gdzie każdy członek (dorosły i wychowanka) mają jeden, tyle samo znaczący głos.

W kontrolowanym okresie nie wpłynęły skargi do dyrekcji Ośrodka. Uwagi podopiecznych dotyczące norm i zasad panujących w placówce były na bieżąco zgłaszane przez przedstawicielki Samorządu na spotkaniach kierownictwa i w trakcie spotkań społeczności.

Podsumowanie i wnioski:

Poprzednia kontrola Sądu przeprowadzona była w Ośrodku – styczniu 2023r. - ocena końcowa ostatniej kontroli – placówka zapewnia wychowankom bardzo dobrą opiekę wychowanie i resocjalizację.

Ustalono co następuje:

Placówka zapewnia wychowankom:

- bardzo dobrą opiekę i wychowanie;
- resocjalizację;
- zdobycie kwalifikacji zawodowych.

Podejmowane działania ukierunkowane są na eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego, przygotowanie do samodzielnego życia zgodnie z porządkiem prawnym. Proces wychowawczy przebiega prawidłowo.

Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele oraz inni pracownicy placówki z dużym zaangażowaniem wykonują swoją pracę. Nie stwierdziłam żadnych nieprawidłowości. Ośrodek prowadzony jest bardzo dobrze. Zaleceń pokontrolnych brak.

Sędzia Sądu Rejonowego
Aleksandra Mazik

Otrzymują:

Sąd Okręgowy w Gliwicach x 2

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach x 1